

MOZAIKA

PIONÝRA

7

BŘEZEN
2019

DĚKUJEME, JSTE PRIMA | OCEŇOVÁNÍ (8)

ORGANIZÁTOR HER, REDAKTOR | ODBORKY (10)

NA SLOVÍČKO S JIŘÍM ZAJÍCEM | ROZHOVOR (14)

VÝTVARNÝ SEDMIKVÍTEK V KOPŘIVNICI

V sobotu 9. 2. 2019 se uskutečnilo v klubovně Pionýrské skupiny Kopřivnice oblastní kolo Pionýrského Sedmikvítku v oblasti výtvarné činnosti, kde se sešly práce od dětí z Frýdku-Místku, Okříšek a Kopřivnice a okolí (sešlo se 103 prací z různých oborů).

Během dne byla klubovna otevřena a děti si mohly vyzkoušet něco namalovat nebo vyrobit. Při návštěvě klubovny a výstavy mohly také hlasovat pro nejhezčí práci.

Porota ale i přesto měla dost práce s vyhodnocením všech prací a nominací těch nejlepších do celostátního kola v Holešově.

Božena Klimecká, PS Kopřivnice

UKLIÐME...

Asi teď automaticky doplníte slovo svět, někteří možná Česko. Do téhle prospěšné akce se zapojuje každý rok řada pionýrských oddílů, což je super! Bez podobných aktivit zůstanou Ideály Pionýra, jako třeba Příroda, jen hezkými slovy. O ideálech ale bude řeč víc v příštích Mozaikách. S končící zimou se tak nějak nabízí doplnit za „uklidme...“ mnoho dalších slov. Například je nejvyšší čas uspořádat si všechny nápady, poznámky a připomínky k Mozaice, protože už začíná příprava dalšího ročníku (neuvěřitelně to letí...). Proto budeme moc rádi, když nám na redakční mail mozaika@pionyr.cz napíšete cokoli, co vás napadne – co vám v Mozaice chybí, co byste v ní oželeli, co by vám udělalo radost, na jaké otázky by vám měla odpovídat – zkrátka opravdu všechno, co vám přijde na mysl. Děkujeme!

Jakub

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

23. 3.	Pionýrský Sedmikvítek – České Budějovice – Divadlo	Jihočeská KOP
6. 4.	O Putovní pohár Zlaté růže	Jihočeská KOP
12. – 14. 4.	Kamínka 2019	Pionýr (ÚPVC)
15. 4.*	Pionýrský Sedmikvítek – Kroměříž Literární část	Olomoucko-zlínská KOP
3. – 5. 5.	Airsoftový vikend	Mukařov 1. PTS Táborník MB
15. 5.	Český den proti rakovině celá ČR	Liga proti rakovině
17. – 19. 5.	Pionýrský Sedmikvítek – Kroměříž Dětská Porta	Olomoucko-zlínská KOP
18. 5.	Český pohár v ringu	Mladá Boleslav 1. PTS Táborník MB

*Termín pro zaslání prací

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PVC

LTŠ			
11. – 17. 8.	výtvarná	TZ Zelená Lhota u Nýrska	Plzeňská KOP
18. – 25. 8.	zážitková	TZ Bokouš	ÚPVC
Zážitkový kurz pro současné i budoucí lektory první pomoci			
22. – 25. 8.		SVČ Trutnov, TZ Bokouš,	ÚPVC
Zdravotník zotavovacích akcí			
16. – 17. 3., 23. – 24. 3., 30. – 31. 3., 30. 4.		Beroun	Středočeská KOP
22. – 24. 3., 13. – 14. 4., 16. 4.		Ostrava	Moravskoslezská KO
5. – 7. 4., 26. – 28. 4., 18. 5.		Ústí nad Labem	Ústecká KOP
3. – 5. 5., 8. 5., 10. – 12. 5.		Jihlava	KO Vysočina
Hlavní vedoucí dětských táborů			
8. – 10. 3.		Brno	Jihomoravská KOP
15. – 17. 3., 17. – 19. 5.		TZ Mrtník	Pražská OP
22. – 24. 3., 26. – 27. 4.		Ústí nad Labem	Ústecká KOP
1. 5., 3. – 5. 5.		TZ Heraldice	KO Vysočina
28. 4., 17. – 19. 5.		TZ Nýdek	Moravskoslezská KO
Kvalifikace oddílového vedoucího			
22. – 24. 3., 30. 4.		Beroun	Středočeská KOP
12. – 14. 4., 17. – 19. 5.		Zelená Lhota	Plzeňská KOP
30. 5. – 2. 6., 14. – 16. 6.		TZ Bokouš	Královéhradecká KO
17. 3., 26. – 28. 4., 3. – 5. 5.		TZ Bělá u Hořepníka	KO Vysočina
5. – 7. 4., 26. 4.		Petrovice, Hraničné	Olomoucko-zlínská KOP
28. 4., 17. – 19. 5., 21. 5.		DDM Třinec – Nýdek	Moravskoslezská KOP

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr, z. s. pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 15. 2. 2019 (15. den předchozího měsíce) | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 11647, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1 : 1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Tereza Trojanová. | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Foto na titulu: Pavel Kroupa
Zimní tábor PS Štáhlavy

1

Výtvarný Sedmikvítek v Kopřivnici
Fotoreportáž

2

Ledová Praha 2019
Akce!

4

Sami o sobě
Zprávy ze spolku

6

Děkujeme, jste prima
Oceňování

8

Kolik lidí letos dostalo Křišťálovou
vlaštovku?
Rozhovor

9

Organizátor her, Redaktor
Odborky

10

Jarní ptáčky s budkami
rukodělka
Komiks - výchovné programy

12

Soutěž etapových her
Námět

13

Na slovíčko s Jiřím Zajícem
Rozhovor

14

Plánování
Směrnice o hlavní činnosti

16

Pionýrská normalizace
Historie novými očima

17

Jak jsme (ne)pachtili
Právní posilovna

18

Tvořivost
Předsedův glosář

18

Kaleidoskop
Výročí a zajímavosti

19

Loučíme se se zimou
Tematická fotostránka

20

LEDOVÁ PRAHA 2019

Ledová Praha
1. – 3. 2. 2019

Jako každý rok o pololetních prázdninách zamilovali do Prahy tisíce dětí na největší otevřenou akci Pionýra – Ledovou Prahu, která jim opět nabídla přes čtyři desítky volných a zlevněných vstupů do pražských muzeí, památek a dalších zajímavých míst. A jak se Ledovka letos povedla? Zástupci řady výprav po akci vyplnili hodnotící dotazník, který se hemžil jedničkami a dvojkami, takže za sebou máme další podařený ročník! A tam, kde se rozepsali, chválili nejčastěji Muzeum Policie ČR, ale také Barrandovské ateliéry, Muzeum voskových figurín či prohlídku synagogy. Náměty pro zlepšení se často týkaly orientace po Praze – např. mapka s vyznačenými místy, která lze navštívit, a školami, kde je zajištěno ubytování. Především ale nešetřili díky organizátorům. © Jestli vás zajímá, jak ledovku prožily jednotlivé pionýrské skupiny, tady je několik příkladů.

BEROUNŠTÍ PIONÝŘI OBDIVOVALI ARCHU NOEMOVU

V pátek 1. 2. 2019 odjíždí skupina dětí ze Závodí na tradiční akci Ledová Praha. Vypadá to opravdu ledově, ale sníh v Praze není. Naším prvním zastavením je Národní muzeum – Nová budova. Ještě před otevřením muzea jsme si prošli hlavní vlakové nádraží Praha, zde jsme i trochu posvátčili a pak se vydáváme směrem k historické budově Národního muzea. Budova je nově opravena, ale ještě úplně není veřejnosti zpřístupněna. Dále procházíme směrem na Václavské náměstí a prohlížíme si sochu svatého Václava. Potom již opravdu jdeme na expozici do Nové budovy Národního muzea,

kde uvidíme Archu Noemovu. Zoologická expozice nás uvádí do fascinujícího světa živočichů, kteří obývají nebo obývali naši planetu. Zdejší expozice jsou zaměřené především na obratlovce a rozmanitost druhů a životních forem. Seznamujeme se i s aktuálními otázkami ohrožení a ochrany světové fauny.

Nacházíme zde ledního medvěda Alíka z pražské zoo, losa evropského, který asi byl prvním losem na našem území. Vidíme i prase savanové, které bylo vystaveno na africké výstavě Emila Holuba už v roce 1892. Dostáváme se přes soutěsky a horské vrcholy, po ostrovech Karibiku a Madagaskaru, sledujeme tajuplný podmořský svět, severské pastviny a další kouty naší planety Země. Vidíme, že naši planetu obývají různí a zvláštní tvorové.

Následuje Muzeum policie. V první části se seznamujeme s historií četnictva a policie Československé republiky v letech 1918–1938. Prohlížíme si dobově vybavenou četnickou stanici. Další část nám přibližuje historii a vybavení poválečného Sboru národní bezpečnosti, Pohraničních útvarů SNB a Státní bezpečnost. Nejvíce nás láká technika – policejní motocykly, radary, bezpečnostní technika a mnoho dalších exponátů. Zapojujeme se i do několika soutěží, které jsou hned vyhodnocovány, a my si odtud odnášíme drobné dárečky. Na každém kroku potkáváme příslušníky policie. Mnoho zajímavostí jsme zde viděli, mnoho zajímavých informací se k nám dostalo.

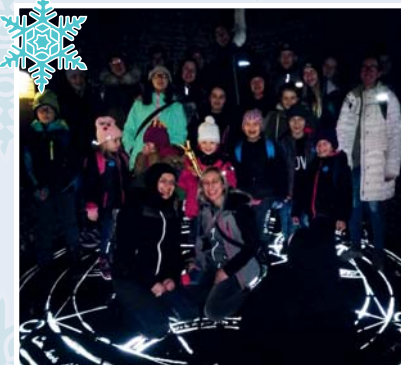
Uteklo to jako voda a my máme o čem doma vyprávět.

Květa Hrbáčková, PS Beroun-Závodí

LEDOVÁ PRAHA BYLA SNĚHOVÁ

PS Otava Sušice vyrazila i letos na tradiční pionýrskou akci Ledová Praha. Bylo páteční ráno o pololetních prázdninách a dobrodružství pro třicetičlennou bandu malých i velkých mohlo začít. Hvízd pana výpravčího a odjeli jsme směr Praha – Hlavní nádraží. V batůžku si každý nesl nejen pořádnou sváču, ale také spacák a kari-matku, spali jsme totiž v tělocvičně jedné pražské základní školy. To nám nevadí, jsme přece zálesáci! V pátek jsme stihli plánovanou výstavu úspěšné televizní

soutěže Star Dance, Síň slávy hokeje, Muzeum alchymistů a Muzeum ocelových figurín. Prošli jsme se večerním historickým centrem Prahy, uličkami, přes Kampu a Karlův most. V sobotu jsme poobědvali stylově v kantýně Národního divadla. Někteří se vypravili do Krokodýlí Zoo,

jiní se přesunuli za řeku do Království železnic na smíchovském Andělu. Společně jsme se opět setkali na podvečerním koncertě v Kongresovém centru na Vyšehradě. Byla to zábava celý den, a to jsme netušili, že to největší dobrodružství nás teprve čeká. Nedělní dopoledne jsme věnovali výstavě počítačových a deskových her PragoFest, kde si každý našel to své. Plánovaným vlakovým spojem jsme vyjeli z Prahy, ale díky obrovské sněhové nadílce náš vlak nabral výrazné zpoždění a navazující spoj v Plzni nám ujel. Nejel další, nejel ani žádný jiný. Sněhová kalamita nedovolila vlakům dál po kolejích projíždět. Náhradní autobusová doprava byla vteřinou zaplněna. Naštěstí naše výletní skupina plná dětí dostala od moc hodného pana řidiče přednost. Posouvali jsme se směrem k domovu, ale naše zpoždění se pořád navyšovalo. Při dalším přestupu nás zachránil milý pan průvodčí, když v Horažďovicích náš spoj domů pozdržel. Přijeli jsme do Sušice s tříhodinovým zpožděním. Unavení, zmrzlí, ovšem všichni s dobrou náladou a plní nezapomenutelných zážitků.

Teta Pechy, PS Otava Sušice

TŘI SOBOTNÍ ZASTAVENÍ

Vodácko-turistický oddíl Vydry z Mladé Boleslavi a turisticko-sportovní oddíl z Dolního Slivna při 1. PTS Táborník navštívili Ledovou Prahu v sobotu 2. 2. 2019.

První zastávkou bylo Království železnic. Nespočet modelů aut, vlaků, letadel, trenážery dopravních prostředků a mnoho dalších pozoruhodných objektů zaujal dívky i chlapce.

Dalším cílem byly Barrandovské ateliéry, které byly zaměřeny na tvorbu režiséra Oldřicha Lipského. Nejen, že si zde děti mohly prohlédnout kostýmy z filmů režiséra Lipského nebo kostýmy z pohádky *Tři oříšky pro Popelku*, ale

také si mohly vyzkoušet například kabát Sherlocka Holmese nebo princeznovské šaty. Velké poděkování patří ochotným průvodcům, kteří svými zkušenostmi a historkami zpestřili tuto prohlídku. Naše trasa končila v Muzeu Policie ČR, kde byl pro děti připraven bohatý program. Nejvíce děti zaujaly testy, které mohly na jednotlivých stanovištích splnit, a scénky Národní protidrogové centrály. Děkujeme Pionýru za tuhle akci. Děti z ní vždy odjíždí nadšené a obohacené novými znalostmi a zážitky.

oddíl Vydry

UŤAPANÉ ŤÁPOTY

Víkend po pololetním vysvědčení patří v našem oddíle Ledové Praze. Letos jsme se vypravili do pražských muzeí a za památkami již popatnácté. Naše první kroky vedly k Nové budově Národního muzea na výstavu „Keltové“. Každý, kdo má rád historii, zde našel nějakou novou a zajímavou informaci (jak vypadala keltská oppida, jak a jaké razili mince, jak se oblékali, jak vypadala jejich keramika, jak vyráběli skleněné a kovové šperky, jaké používali zbraně...). Pak jsme sešli Václavské náměstí na Můstek do Galerie ocelových figurín. To bylo něco pro milovníky automobilů a filmových hrdinů. Máme foto se Shrekem, Patem a Matem, Mimoní, partou Avengers i mistrem Jodou. Výlet jsme zakončili v oblíbeném Policejním muzeu. I letos zde připravili zajímavý program pro děti (ukázka z činnosti záchranné jednotky, úkoly z dopravní výchovy, testík o znalostech činnosti záchranných složek, sejmuli nám otisky prstů, odpovídali na všechny všetečné otázky). Na všechny určitě zapůsobila expozice o drogové závislosti nebo o nebezpečí jaderných zbraní. Uťapaní a plní dojmů jsme se v 16 hodin posadili do vlaku a vydali se domů. Tak zas za rok.

Hanka Šilhavá, PS „Klub dětí“ Dobrovice – oddíl „Ťápoty“

PIONÝŘI Z HOLEŠOVA BYLI LEDOVOU PRAHOU OPĚT NADŠENÍ

Na Ledové Praze jsme nechyběli ani my, členové PS Dr. M. Očadlíka Holešov. V Praze jsme prožili prodloužený víkend plný zajímavých setkání, návštěv muzeí a výstav. V pátek jsme měli mimořádný zážitek – zúčastnili jsme se rozloučení s národním umělcem Ludkem Munzarem, které se konalo v Národním divadle. Pro mnohé z nás to byla první návštěva tohoto nádherného divadla, o kterém jsme se zatím pouze učili ve škole. Odpolední program byl také velmi zajímavý, navštívili jsme Českou televizi na Kavčích horách.

Tady jsme se dozvěděli o tom, jak se natáčí Zprávičky, a setkali jsme se zde také s moderátorem Jakubem. Měli jsme možnost sledovat moderování Dana Stacha v ČT 24. Setkali jsme se také se známou moderátorkou Světlanou Witowskou. Poté jsme se přesunuli na výstavu Stardance. Návštěva ČT byla pro nás také velmi zajímavá a odnesli jsme si spoustu krásných zážitků. Sobotní program jsme zahájili výjezdem lanovkou na Petřín. Poté jsme se vydali do centra Prahy, abychom navštívili novou budovu Národního muzea, kde jsme strávili celé odpoledne. Velmi nás zaujala expozice Keltové a Archa Noemova.

Sobotní večer jsme strávili v Kongresovém centru na již dvaadvacátém koncertu Děti dětem. Koncert se nám opět velmi líbil, vystoupily v něm různé soubory a jednotlivci, kteří byli úspěšní v rámci pionýrského Sedmikvítku. K naší radosti v programu vystoupili naši mladí tanečníci z Holešova, z kroužku Happydance a Sundance, kteří sklídili velký potlesk. Letošní koncert byl pro nás významný v tom, že jsme na podiu vystoupili také my společně ještě s několika oddíly a na závěr jsme společně zpívali táborové písně. Byl to úžasný pocit, když jsme rozezpívali celý sál!

V neděli jsme se ráno museli co nejdříve sbalit a naložit věci do autobusu. Když jsme vyrazili ven, tak jsme byli velmi překvapeni z krásné sněhové nadílky. Celá Praha byla zakrytá vysokou vrstvou sněhu. Byl to pro nás nezvyklý pohled. Zimní idylka vydržela pouze pár hodin... Tato sněhová kalamita způsobila v Praze také mnoho nepříjemností v dopravě. Proto jsme se raději přesouvali pouze metrem. Někteří z nás se ještě vypravili na projížďku po Vltavě tzv. „Pražskými Benátkami“.

Z Prahy jsme odjížděli všichni velmi spokojeni a plní nových zážitků. Ledová Praha 2019 se opět velmi vydařila. Děkujeme všem organizátorům za její přípravu a našim vedoucím děkujeme za pevné nervy s námi.

členové PS Dr. M. Očadlíka, Holešov

JSEM PIONÝR, JSEM VIDĚT!

Prvního února odstartovala v Plzeňském kraji celoroční krajská soutěž Jsem Pionýr, jsem vidět! Jedním z hlavních cílů soutěže je zvýšit propagaci Pionýra v našem kraji. Do soutěže se

přihlásilo celkem jedenáct oddílů z PS Jitřenka Kdyně, PS Otava Sušice, PS Čtyřlístek Domažlice, PS Dobřany, PS Tuláci Klatovy, PS Nepomuk, PS Safír Kdyně a PS Hrádek. Soutěží se ve čtyřech oblastech, a to v reportáži, reprezentaci, rozhovoru a prezentaci. Sledujte naše krajské webové stránky www.plzensky.pionyr.cz a krajský facebook www.facebook.com/PlzenskaKOP, kde budeme průběžně zveřejňovat výsledky soutěže.

Vojta „Hipík“ Horváth

ZIMNÍ TÁBOR V BEDŘICHOVĚ

Zimní tábor pro PS Beroun-Závodí, začal v sobotu 2. 2. Těšíme se, že si snad užijeme sněhu. Cesta do Penzionu Eva v Bedřichově (Jizerské hory) byla vcelku dobrá a množství

sněhu nás čím dál víc lákalo. Po příjezdu zjišťujeme, kdo s kým a kde bude spát. Po obědě si jdeme pro věci, ubytováváme se a převlékneme. Následuje něco málo poučení o chování na sněhu a při lyžování a jdeme se na místní louku rozjezdřit. Rozdělujeme se na dvě skupiny dobrých lyžařů, dále pak skupina lyžařů začátečníků a jedna skupina snowboardistů. Část odpoledne utekla a my se vracíme zpět do chaty.

Po večeri máme zahájení zimního tábora, seznámení s pobytovým řádem na chatě, poučení o bezpečnosti při lyžování a chování se zde

i na svahu a na horách vůbec. V neposlední řadě přijde i na denní rozkaz pro příští den a celý večer je jen pro nás. Hrajeme hry, soutěžíme a bavíme se tak, abychom našli nové kamarády. Po skončení hygiena a hurá na kutě. A tak to pokračuje celý týden. Odpočinkové úterní odpoledne nás opět postavilo na nohy. Seznámili jsme se s vesnicí, prošli si blízké okolí a co hlavně, odpočinuli jsme si od namáhavého lyžování. A od středy pak jedeme dál. Letos jsme neměli ani závody, ale sněh jsme si opravdu užili. Během večerních programů jsme do finále dohráli tyto soutěže: twister, obouvání židle a souboj slepých rytířů, bodován byl také pořádek na pokojích. V závěru jsme vyhlásili vítěze a předali drobné odměny s diplomem.

A na co jsme se nejvíce těšili? Poslední den, diskotéka. Týden utekl jako voda a my odjíždíme zpět. Navázali jsme nová přátelství, naučili se lyžovat a ti, co uměli, se zdokonalili. Nakládáme do autobusu a odjíždíme. Ani se nám nechtělo. Ještě bychom zde vydrželi. Ale co nás čeká doma? Vyprávění, vyprávění... A v pondělí, zase do školy. Tak za rok zase na shledanou!

Květa Hrbáčková, PS Beroun-Závodí

RINGOBAL

V sobotu 23. 2. 2019 proběhla již druhá akce SPTO tohoto školního roku. Jednalo se o naprosto novou soutěž, která dostala název ringobal. Celou akci připravil 21. PTO Hády. Závod proběhl na gymnáziu Kapitána Jaroše v Brně.

Nakonec se zúčastnilo přesně 300 dětí, což je téměř dvojnásobek našich původních odhadů, přesto se všechno krásně stihlo ve stanoveném čase.

Sešli jsme se už po sedmé hodině ráno, abychom stihli upravit rozměry hřišť v tělocvičnách a zajistit registrační prostor. Na pomoc nám přijeli i všichni rozhodčí a od půl osmé začaly dojíždět i oddíly s dětmi. První zápasy proběhly krátce po osmé hodině. Pro děti, které své zápasy dohrály brzy, byl v jedné ze tříd nachystaný doprovodný program. Na lavicích ležely rozmístěné karty s hlavolamy a sirky, kterými se úkoly plnily.

No a o co vlastně v ringobale jde?

Týmy jsou na hru rozděleny do skupin po čtyřech hráčích, tři jsou v poli a jeden zastupuje post brankáře. Brankář drží dřevěnou tyč a pohybuje se po prostoru 1m x 1m. Úkolem hráčů je navléct ringo na tyč svého brankáře. Druhý tým jim v tom ale samozřejmě brání. Kdykoliv ringo spadne na zem, získává ho druhý tým. Každá kategorie měla jinou velikost hřiště, ale počet hráčů zůstal stejný. Cílem hry je naházet co nejvíc branek a zabránit druhému týmu, aby se trefil.

Konečné vyhlášení proběhlo ještě před půl pátou odpoledne a v pět už byli všichni na cestě domů. I přes drobné komplikace se nakonec celý den vydařil.

Kačka Hájková, 21. PTO Hády

VYNÁŠENÍ BASY

V úterý 12. 2. 2019 proběhla v Hrádku tradiční akce „Vynášení basy“. Organizátoři byli z pionýrské skupiny. V tělocvičně

na různých stanovištích. Oddíl Tykadla připravil několik společných her, jako házení pionýrských vlaštovek, skoky na papírové mety apod. Účast byla různorodá od batolat po pubertáky. Basu, jako symbol zimy, jsme vynesli za hurónského volání: zimo, zimo, jdi už spát, už si s tebou nechceme hrát! Snad jsme přivolali jaro. V závěru dárečky a odměny rozdával náš maskot, pionýrský pes Tobík.

byla dvouhodinová plná maškarního reje. Děti mohly soutěžit

Vlasta Vasková, vedoucí PS Hrádek

CHLUBÍME SE... POHÁR PŘEDSEDY VLÁDY ČR JE U PIONÝRŮ V NEPOMUKU

Zástupci Pionýrské skupiny Nepomuk převzali na koncertu Děti dětem v sobotu 2. 2. 2019 ocenění za výtvarnou činnost oddílů Pusík a Knoflíky.

Putovní pohár předsedy vlády nám předala ministryně financí Alena Schillerová. Pohár převzala Alena Březáková a Monika Týmlová, děkujeme jim za celoroční výtvarnou práci s dětmi a blahopřejeme. Pohár jsme předali našim pionýrům na oddílové schůzce 6. 2. 2019 v naší klubovně. Určitě z něj měli velkou radost a s chutí se dali do dalšího tvoření. Přišel nám poděkovat i vedoucí Pionýrské skupiny Václav „Kašík“. Pochlubili jsme se také starostovi města Nepomuk ing. J. Švecovi a pohár je vystaven na Městském úřadě v Nepomuku.

Pionýrský oddíl Pusík má název oblíbené kreslené postavičky – šikovného médi Pusíka ze zajímavého časopisu pro děti. Zřizovatel oddílu je Pionýrská skupina Nepomuk. Oddíl je specializován na výtvarnou práci pro děti ve věku od 6 do 10 let. Činnost oddílu začala roku 1995 a jeho vedoucí je od té doby Alena Březáková. Oddíl byl

celoročním pokračováním táborů rodičů s dětmi, které jsme pořádali pod názvem „Pusík na prázdninách“ na TZ v Přebudově do roku 2009. Od roku 2013 je oddíl rozdělen na starší Pusíky a mladší Knoflíky. Ve výtvarném oddílu tvoříme podle pionýrského hesla „Bavíme se celý rok“ výrobky navazující postupně na podzim – zimu – jaro – léto. Od roku 2011 se pravidelně zúčastňujeme republikové soutěže Pionýrský Sedmikvítek ve výtvarné a rukodělné činnosti, kde jsme získali řadu ocenění. V roce 2018 jsme odeslali 20 výrobků a šest jich bylo medailově oceněno z celkového počtu 425 hodnocených výrobků. Mimo pravidelných schůzek připravujeme i výtvarné dílny k určitému období. Podzimní dýňování, zimní Vánoce, jarní čarodějnice a letní motýlkování. Tyto dílny jsou určeny i pro ostatní děti z našich oddílů, ale také pro veřejnost. Organizujeme i výtvarné dílny pro dospělé a výstavku výrobků dětí a dospělých. Nechybí ani zajímavé vycházky a výlety. Putovní pohár je tedy pro nás velkým oceněním a závazkem pro naše další tvoření.

Miroslav Dvořák, PS Nepomuk

SOKOLI NA SNĚHU

O víkendu 25. až 27. 1. 2019 proběhlo na naší základně v Mařenicích zimní cvičení všech družstev Sokolů včetně odloučeného oddílu v Mostě. Počasí nám přálo, nejprve mráz a pak 24 hodinová chumelenice přinesla dostatek sněhu, abychom využili i bílé převlečníky. Zimní cvičení bylo zaměřeno komplexně, tedy na vše, co jsme se mi-

nulý rok učili. Střelecká příprava, velká taktika, CQB (boj na krátkou vzdálenost), přesuny. Vyvrcholením byla akce zaměřená na osvobození spojeneckého vojáka, drženého v nepřátelském prostředí. Vězeň byl umístěn ve sklepních prostorách domu na okraji zastavěné oblasti, v blízkosti lesa. Sokoli museli využít vše, co se naučili, plánování akce, skryté přiblížení, odstranění hlídky odstřelovačem, průnik do objektu, osvobození vězně a jeho eskortování k místu vyzvednutí. Celé cvičení bylo bodováno, nejvyšší skóre, které mohli dosáhnout, bylo 60 bodů. Sokoli při první takovéto akci dosáhli na 52 bodů, což na poprvé vůbec není špatné. Chyby, které udělali, jistě brzo odstraní. Celé akci pozorně přihlíželi i naši nejmenší, kteří se od „mazáků“ učili, jak se to dělá. CQB se střelbou, si pak také zkusili. Za velení všem: DOBRÁ PRÁCE, SOKOLI!

Martin Jeníček

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

- 5. 3. slaví své 40. narozeniny **David Joska** z PS Brontosauři (Královéhradecká KO).
- 13. 3. slaví své 60. narozeniny **Milan Anders** z PS POHODA (Královéhradecká KO).
- 17. 3. slaví své 50. narozeniny **Martin Pavlíček** z PS „Pětka“ Trubská (Středočeská KOP).
- 20. 3. slaví své 40. narozeniny **Tomáš Zítek** z 2. PS KLÍČ (Pražská OP).
- 24. 3. slaví své 50. narozeniny **Radim Neshoda** z PS K. Pokorného (Moravskoslezská KO).
- 24. 3. slaví své 55. narozeniny **Pavel Vodička** ze 103. PS Františka Soukala (Pražská OP).

Blahopřejeme!

DĚKUJEME, JSTE PRIMA

Stejně jako v loňském roce, tak i letos proběhlo oceňování pořadatelů postupových kol soutěží Pionýra. Do 20. prosince 2018 bylo zasláno devět návrhů, z toho šest návrhů bylo z oblasti kulturní, dva návrhy z oblasti turisticko-branné a jeden návrh z oblasti sportovních soutěží. Členové sekce akcí a soutěží ve složení Lenka Sakařová (předsedkyně štábu Pionýrského Sedmikvítku), Darina Zdráhalová (1. místopředsedkyně Pionýra s gescí pro oblast činnosti) a Kateřina Součková (za oblast soutěží) provedli hodnocení nominovaných pořadatelů.

A KDO SI ODNESL OCENĚNÍ A POUKÁZKY NA POŘÍZENÍ MATERIÁLU PRO ČINNOST?

V Pionýrském Sedmikvítku první místo získala PS dr. Mirko Očadlíka za pořádání republikových finále v Tancích a Výtvarné činnosti. Druhé místo obsadila Olomouckozlínská KOP za organizaci Folkového guláše (oblastního kola Dětské Porty a Melodie). Třetí místo získala PS Kamarádi cest Okříšky za organizaci oblastního kola Pionýrského Sedmikvítku.

V oblasti sportovních soutěží byla oceněna Pionýrská skupina Horní Bříza za pořádání krajského kola v ringu a v oblasti turisticko-branných soutěží Pionýrská skupina Hrádek za krajské kolo Pionýrské stezky.

Obě oceněné pionýrské skupiny jsou z Plzeňské krajské organizace Pionýra.

Ocenění soutěžní čin roku si vysloužila Plzeňská krajská organizace Pionýra za inspirativní organizaci oblastního kola Pionýrského Sedmikvítku ve Výtvarné činnosti (ocenění bude předáno na krajské radě 16. 3.).

Zvláštní ocenění a nefinanční odměnu za pořádání Tanečního maratonu si odnesla Pionýrská skupina Hraníčář.

Na setkání byli oceněni i zástupci pionýrských skupin, kteří se zúčastnili zářijového setkání oddílů pracujících s výchovnými programy „Fazole se vrací“ a podíleli se již před akcí na přípravě aktivit, které pak na setkání realizovali. Tím, že přispěli ke zdárnému průběhu akce a opravdu museli něco odpracovat, si vysloužili ocenění Prima parta. A kdo to byl? Byli to vedoucí a instruktoři z PS Chropyně, 2. PS Julia Fučíka – oddíl Zárybáci, 63. PS Sosna Praha 8, 63. PTO Phoenix (7. PS Borač), PS Zborovice a PS Tuláci Klatovy (ti Prima partu obdrží také na krajské radě 16. 3.).

Všem oceněným chceme ještě jednou moc poděkovat za odvedenou práci a za to, že jsou prima pionýři. ☺

VÍTE I VY O SKUPINĚ NEBO KOP, KTERÁ POŘÁDÁ POSTUPOVOU SOUTĚŽ PIONÝRA, A MYSLÍTE SI, ŽE SI ZASLOUŽÍ OCENĚNÍ? TAK JI LETOS V PROSINCI NEZAPOMEŇTE NAVRHNOUT. NÁVRHY STAČÍ ZASLAT NA PIONYR@PIONYR.CZ.

KOLIK LIDÍ LETOS DOSTALO KŘIŠŤÁLOVOU VLAŠTOVKU?

Tak se na to podívejme: máme tu vedoucí oddílů, vedoucí klubu, vedoucí pionýrské skupiny, ekonomku KOP, lektorku a také předsedkyni kontrolní komise Pionýra...Říkáte si, že to není možné? Že nejvyšší pionýrské vyznamenání se přece uděluje jen jednomu člověku ročně? Máte pravdu, vše výše uvedené totiž spojuje jedno jméno: Marcela Hrdličková. Nejen o tom, jak to všechno stihá, jsme si s ní povídali v krátkém rozhovoru. Ani po měsíci od koncertu Děti dětem při něm chvílemi nedokázala skrýt emoce v hlase. Na druhou stranu se také ukázalo, že je opravdu víc na práci než na povídání. ☺ Ostatně vlaštovku nedostala za řeči...

Než se začnu ptát, tak hlavně blahopřeju! Díky! ☺ Ale mám pocit, že to ocenění není jenom moje, kdybych kolem sebe neměla lidi, co mi pomáhají, tak k tomu nedojde. Člověk pracuje, snaží se, ale bez lidí kolem nikdy tak daleko nedojde. Mám na mysli jak skupinu, tak kraj i kontrolní komisi. Nemít v komisi Danu Janáčkovou a Karla Weila, určitě toho nezvládneme tolik. Takže i jim děkuji.

Dokážeš popsat svojí reakci, když ses o vlaštovce dozvěděla?

Vůbec jsem to netušila. Takže překvapení, chvilka zděšení, nevěřila jsem tomu. Pořádně to člověku dojde až později. Na pódiu jsem si to moc neužila, nemám na to povahu, ale díky pohotovým kamarádům jsem si to užila ze záznamu. Až po víkendu mi došlo, co vlastně mám.

Předání bylo hrozně hezké i proto, že na koncertu byly děti z oddílů. Když jsme pak přišli do školy, tak se na mě vrhly a chtěly vědět, co jsem to dostala, měly oči navrch hlavy, takže to bylo hodně emotivní.

Doneslo se mi, že se k vlaštovce váže ještě jedna vtipná historka po koncertu

Ano, v úterý to mělo dohru. V práci jsem měla paní auditorku a najednou klepe na dveře poslíček a nese kytku (pozn. kytici nedostala Marcela na koncertu, jak je zvykem, aby ji nemusela vézt vlakem s dětmi přes celou republiku). Paní auditorka se

samozřejmě ptala, jestli mám narozeniny, tak jsem šla s pravdou ven – že je to k pionýrskému vyznamenání a že se taky zabývám kontrolou, což je jedna z věcí, za které jsem byla oceněná. Udělalo to na ní docela dojem a říkala, že už chápe, že mám na audit všechno tak hezky připravené. Když jsem jí ukázala fotku, na které mi vyznamenání předává ministryně financí, tak už jen zalapala po dechu. ☺

Mluvíš o kontrolní komisi, co myslíš, že se vám v posledních letech daří?

Krajské organizace začínají víc pomáhat skupinám, víc s nimi komunikují, vzaly kontroly víc za své, protože vidí, že když se problém odhalí včas, tak je to vždycky lepší. Kontrolovali jsme například všechny skupiny u nás na kraji, ze začátku všichni remcali a pak zjistili, že jim to pomůže, a byli rádi. Tak se hodně osvědčilo, když na kontroly ke skupinám bereme někoho z jejich kraje, koho znají.

Ale kontroly jsou jen jedna z mnoha věcí, které děláš. Vedeš skupinu, oddíl, klub, jsi ekonomka KOP, lektorka. Jak to stíháš?

No je to náročné, musím každý týden způsobit odchod z práce schůzce, pak mám skupinu. Říká se, že je to hodně papírování, mě to ale ani moc nepřijde. Na kraji pracuji s hospodáři skupin, pomáhám jim se závěrkami, vyúčtováním dotací, s projekty. No a to lektorování už s tím jde ruku v ruce. Ale lektoruji i výtvarky.

MARCELA HRDLIČKOVÁ

- Vedoucí Pionýrské skupiny Obránců míru Chropyně
- Vedoucí oddílu Táboráček
- Vedoucí klubu Nenuda
- Ekonomka Olomoucko-zlínské KOP
- Předsedkyně Kontrolní komise Pionýra
- Lektorka vzdělávání

Vím, že tě různé rukodělnky baví, bereš to jako relax od ostatní práce?

Ano, to je můj papírový svět (scrapbooking). Dělám ale i další výtvarné techniky, třeba maluju na plátěné boty a podobně. Jsem v tom samouk, opravdu mě to baví. Na odpočinek mám taky okrasnou zahrádku, kde jsou stromky, keře, kyticky...

To je taky ale docela náročné na čas, ne? Tak roste to pomalu a dělá mi to radost, takže si na to chvilku najdu.

Na konec trochu osobní poznámka. Pro mnoho lidí, pro mne tedy určitě, je asi překvapení, že jsi taky babička.

Je to tak, mám dvouleté vnouče. Moc ráda si ho půjčuju – a se stejnou radostí ho zase vracím. ☺

ptal se Jakub

ORGANIZÁTOR HER

Hry jsou zdrojem zábavy i zdrojem poučení. Platí to zejména v pionýrském kolektivu, v němž hra patří mezi nejčastější formy činnosti v přírodě, ale i na schůzkách oddílů v klubovně, v tělocvičně nebo na hřišti. Proto je pro činnost oddílu přínosem každý, kdo dovede hru zorganizovat a vést.

Odborka je určena pro zkušené hráče, kteří rádi hrají i organizují. Splněním podmínek této odbornosti dítě získá nejen potřebné znalosti v přípravě her a herní činnosti, ale stane se velmi platným členem oddílu a organizátorem dění.

Musí si udržovat přehled o odehraných hrách, znát jejich základní principy, či ještě lépe umět je zobecnit – je tak velkým pomocníkem při přípravě činnosti i při řešení někdy vyvstálých situací. Jde o šikulu, který dokáže vhodnou hru podle aktuálních požadavků vybrat, srozumitelně vysvětlit pravidla, zorganizovat její sehrání.

Kdo by jej v oddíle nevyužil?

ODBORNOST MÁ JEDEN STUPEŇ

1. Pořídím si zápisník her nebo si založím kartotéku her a krabici s herními pomůckami.
2. Dokážu, že umím alespoň 20 her, které se hodí do klubovny (pohybových a deskových).

3. Zvládnu připravit a sehrát nejméně pět terénních her vhodných pro družinu či celý oddíl.
4. Vysvětlím základní typologii her (soutěživé, s prvky náhody...).
5. Představím alespoň dvě varianty soutěžních systémů.
6. Vyberu – podle požadavků, zkušeností a schopností hráčů stanovené skupiny – hru, kterou hráči neznají, a uvedu ji.
7. Vezmu si na starost výběr a zajištění bloku her na otevřené akci pro veřejnost.
8. Pomůžu s péčí o herní pomůcky (včetně například deskových her) tak, aby byly připravené k použití.
9. Připravím a provedu pod dohledem vedoucího s družinou, oddílem nebo skupinou menších dětí nejméně deset her v různém prostředí a v různém ročním období.
10. Moje podmínka (zařadím po dohodě s vedoucím).

TVOŘÍM, TEDY JSEM!

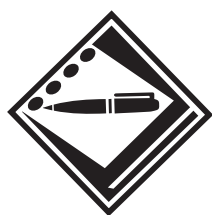
Úmyslně tu užívám parafrázi výroku Reného Descarta: „Myslím, tedy jsem!“ – protože myšlení a tvořivost spolu úzce souvisejí. Někdy je nezbytné k využití námětů pro činnost, když nejsou přímo na míru, podklady přiměřeně dotvářet, přemýšlet nad nimi. Dá se říct, že popis aktivity je vodítkem, ale nezbytný je i tvůrčí vklad, neboť ho lze uchopit více způsoby. Totéž platí i o odznacích odborností. Dnešní „dávku“ odborek proto doplníme ještě o odpovědi na praktické dotazy ze spolku.

JDE O ČINNOSTI V RÁMCI ODDÍLU?

Odpověď má víc rovin – nejprve musí zaznít ANO, protože jde o součást dění v oddílu (z níž oddíl může mít následně „výhody“ – nositelé odborek přispívají rozvoji činnosti). Ale současně i NE, protože odbornost je určena pro jednotlivce. Ti mohou během schůzek plnění některých podmínek zkoušet, znalosti si ověřovat. Takže sdělení na začátku schůzky: „Tak děti, dnes všichni plníme odborku Organizátor her!“ – je špatným postupem. Naproti tomu varianta: „Dnes si zahrajeme hru, kterou tentokrát bude řídit Klára.“ – je na místě.

PLNÍ VŠECHNY DĚTI Z ODDÍLU JEDNU ODBORNOST?

Už částečně vyplynulo z předchozí odpovědi – NE. Odborky jsou určeny jednotlivcům. Lze jich využít i pro činnost celého oddílu, ovšem námětově, nikoli jako povinnost získávat je. Dítě bez vztahu ke slovesné tvorbě se při plnění podmínek odbornosti Redaktor bude trápit či nudit, pro jiné je kutilství slovo, jehož obsah jim nebude blízký celý život, takže odborka Kutil by byla jejich noční můrou.

REDAKTOR

Informovat a být informován! To je obecně platná zásada a výzva pro přemýšlivé. Zajímat se o dění, poskytovat informace, propagovat, vysvětlovat, předávat zkušenosti – zkusit si být reportérem, zpravodajem, ale také třeba kritikem. Odborka Redaktor je výzva k vyzkoušení oceňovaného bytí někdy i nevděčného povolání, k ověření dovedností z několika oborů zároveň.

Žijeme v informační době a je lhostejné, jestli více sledujeme televizi, posloucháme rádio, čteme dokonce noviny nebo „jen“ sledujeme zprávy na webech. Všechny tyto informace procházejí rukama novinářů, ti je zpracovávají a předkládají čtenářům, divákům a posluchačům.

Je proto důležité a především zajímavé porozumět, jak tenhle mediální svět funguje. Prvním krokem k tomu může být i plnění podmínek odbornosti – Redaktor.

Jde „jen“ o to, uvědomit si – jaká je role novinářů, a přiblížit se k jejich práci. Současně to nabízí možnost napodobit ji ve vašem oddíle.

I. STUPEŇ

1. Napiši krátký text bez gramatických a stylistických chyb dle vzorce $1c+3k+1p$ (= co, kde, kdy, kdo, proč).
2. Zvládnu krátký mluvený slovní projev, v rozhovoru respektuji komunikační pravidla.

3. Vysvětlím rozdíl mezi zprávou a oznámením, uvedu příklad manipulativní komunikace v reklamě.
4. Rozlišuji média podle cílové skupiny – znám časopisy určené dětem a místní (radniční) zpravodaj.
5. Napišu dva příspěvky do obecních (radničních) novin, k textům zašlu i fotky.
6. Napišu větu, kterou představím oddíl i Pionýr, a vyzkouším minutové plynulé vystoupení o naší činnosti.
7. Vždy povinná podmínka: Předložím výstřižky alespoň dvou svých zpráv ze zpravodaje MOZAIKA PIONÝRA o činnosti oddílu/PS.
8. Moje podmínka (zařadím po dohodě s vedoucím).

II. STUPEŇ

1. Vytvořím zprávu bez gramatických a stylistických chyb dle rozšířeného vzorce $1c+3k+1p+1j$ (= co, kde, kdy, kdo, proč + JAK) a doplním ho citací (přímou řečí).
2. Známu pravidla dialogu, odlišuji spisovný a nespisovný projev a užívám jazykové prostředky s ohledem na záměr projevu.
3. Rozlišuji různé typy uměleckých a neuměleckých textů, odlišuji fakta od názorů, skutečnost umím ověřit.
4. Mám základní orientaci v médiích – znám pět celostátních novin a časopisů (případně jejich e-podobu), vysvětlím, pro jaké čtenáře jsou určeny a jak často vycházejí.
5. Napišu dva příspěvky do regionálního tisku, k textům zašlu i fotky.
6. Předvedu rozhovor s rodičem, v němž vysvětlím podstatu pionýrské činnosti a představím Pionýr i vlastní oddíl.
7. Vždy povinná podmínka: Předložím výstřižky alespoň čtyř svých zpráv ze zpravodaje MOZAIKA PIONÝRA o činnosti oddílu/PS.
8. Moje podmínka (zařadím po dohodě s vedoucím).

PODMÍNKY MÁ DÍTĚ PLNIT SAMOSTATNĚ NEBO NĚJAK „POD DOZOREM“?

Odpověď není úplně univerzální – některé podmínky totiž předpokládají spolupráci, nebo i „obecenstvo“ či spolupracovníky. Jiné musí dítě splnit zcela samo, a tudíž by mělo pracovat nezávisle na přímé oddílové činnosti (schůzka, výprava) – např. doma nebo třeba v knihovně... Zde vedoucí záležitost zorganizuje a může být zájemci o odborku (organizačním) průvodcem.

JAKÝ JE ČAS NA SPLNĚNÍ, MŮŽE TO BÝT CELÝ ROK NEBO JE LIMIT KRATŠÍ?

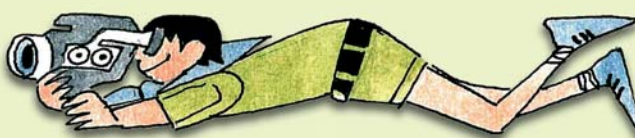
Jednotná doba plnění není přímo stanovena. Předpoklad je, že podmínky lze naplnit během jednoho roku, spíše méně. Rozhodně nemá jít o dostihy a soutěž, kdo dříve. Smyslem je získat odbornost a předvést ji v praxi. Rovněž tak platí, že ji nemusí získat každý, kdo se o ni snaží. I v případě neúspěchu má snaha odborku získat smysl.

JSOU STUPNĚ ODBORNOSTÍ VÁZÁNY NA VĚK?

Nejsou. Nejde o formální rozdělení, například I. stupeň pro mladší a II. pro starší. Odlišnost je určena odstupňováním náročnosti požadavků, nikoli věkem, proto je i zahájení možnosti plnit podmínky druhé úrovně podmíněno držením první. Má jít o odraz schopností konkrétního dítěte a nikoli o formální dosažení nějaké věkové hranice.

Martin

pokračování příště...

JARNÍ PTÁČCI S BUDKAMI

Na jednu ze schůzek zavítal náš kamarád a kolega Honza Klik z modelářského kroužku a podpořil můj nápad vytvořit si z větví dekoraci ozdobenou ptáčky a zápichem budky z balzy. Přinesl s sebou spoustu odřezků, které už kluci na svém kroužku nevyužijí...

CO BUDEME POTŘEBOVAT:

květník, kamínky, aranžovací hmotu, větvičky kroucené vrby nebo lísky, na ptáčky krabičky od kapesníků (nebo karton a zbytky látek) pohyblivá očka, kolíčky, nůžky, tavnou pistoli, lepidlo – Herkules. Na budku zbytky balzy, dřevěnou kulatinu pr. 4 nebo 5 mm – bidýlko, dřevěnou kulatinu pr. 6 mm na zápich, kolečko z černé čtvrtky pr. 1,5 cm, skalpel, šídlo, modelářské lepidlo.

JAK NA TO:

- 1) Připravíme si květník, do kterého nasypeme nejdříve trochu kamínků. Na ně umístíme aranžovací hmotu a zasypeme opět kamínky tak, aby nebyla vidět.
- 2) Použijeme větvičky kroucené lísky či vrby a zápichneme je do aranžovací hmoty.
- 3) Ptáček: Podle vzoru si obkreslíme a vystříháme ptáčky, vždy dva proti sobě, ze vzorovaných krabiček od kapesníků (mladší děti – jednodušší verze), případně z kartonu, který polepíme zbytky látek, např. džínovinou (verze pro zručnější děti).

- 4) Nalepíme pohyblivá očka a ptáčky přilepíme proti sobě na kolíček. Hotové ptáčky připevníme na větvičky.

- 5) Budka (budeme řezat se skalpelem, proto, pokud to jde, požádáme rodiče o pomoc mezi schůzkami) Rozkreslíme si stěny a střechu budky + podložku podle zamýšlené velikosti.
- 6) Z balzy je vyřízneme skalpelem dle vzoru, všechny díly lehce přebrousíme smírkem a začistíme hrany.
- 7) K jednomu z čel nejdříve přilepíme boční stěny, po zaschnutí druhé čelo, poté střechu, vše pak přilepíme ke dnu.
- 8) Černé kolečko nalepíme místo vstupu do budky a šídlem pod ním opatrně

prohloubíme díрку pro bidýlko, to opět přilepíme.

9) Po zaschnutí budku přilepíme na zápich (nebo kolíček, provázek) a umístíme do květníku mezi ptáčky.

Kdo si není jistý, zda zvládne lepení napoprvé, může si nejprve spojit díly papírovou lepenkou a poté ji odstranit. Budku je možné i natřít akrylovými barvami. Dekoraci jsme tvořili tři schůzky, výsledek ale stál rozhodně za to. Když budete větvičky zalívat, vydrží zelené mnoho dní.

Bohuslava Křížková

Výtvarná dílnička, Pionýr Starý Plzeňec

VÝPRAVY ZA POZNÁNÍM

V únoru byla Štěňata na jarních prázdninách. Vedoucí si pro ně sice připravili bohatý program, ale i děti se musely zapojit, například vyhledat v kuchařské knize recept a pomoci při přípravě večere. A co vy? Máte nějaký oblíbený oddílový recept? Napište na anna.novakova@pionyr.cz nebo mozaika@pionyr.cz. Těšíme se na vaše maily. ☺

MÁTE NĚJAKÝ
OBLÍBENÝ ODDÍLOVÝ
RECEPT?
NAPIŠTE
NÁM.

HRÁLI JSME DIVADLO O TOM, JAK SE CHOvat V LESE. (ZVÍRÁTKA - ML PŠ MEDVĚD - CHRÁNÍM PŘÍRODU)

HRÁLI JSME HRU, KTERÉ VENKU HRAJEME, ALE KDYŽ JE TEPLÉ. (PUTOVÁNÍ SE PSEM - ML SI ŠTAFE - TOVÉ HRU)

Š HANKOU JSME SI VYZKOUŠELI UDĚLAT POMAZÁNKU. (PUTOVÁNÍ SE PSEM - ML C-13 KUČAŘI)

CHYSTÁTE ETAPOVKU? A BUDE FAKT DOBRÁ?

Co je to za otázka, říkáte si? Samozřejmě, že chystáme etapovku, vždyť budou za chvíli prázdniny... A jestli bude dobrá? Tak o tom snad není pochyb...

ZAHAJ, POŠLI, VYHRAJ!

Ano, v Pionýru vzniká každý rok mnoho skvělých etapových her, hlavně pro letní tábory. I proto před mnoha lety vznikla soutěž, kam je možné je přihlásit a získat zajímavý příspěvek na vybavení pro činnost (až 10 000 Kč).

Je to příležitost, kterou byste si rozhodně neměli nechat ujít!

KDO MŮŽE SOUTĚŽIT?

Do soutěže se může přihlásit každá pionýrská skupina, jediné omezení je, že nejde tutéž hru přihlásit vícekrát.

CO LZE PŘIHLÁSIT?

Celotáborové hry, celoroční hry i krátkodobé programy např. pro víkendové výpravy.

CO MŮŽETE VYHRÁT?

Pro každou kategorii mohou být vyhlášena až tři oceněná místa. První místo získává mimořádnou dotaci na nákup a údržbu materiálu ve výši až 10 000 Kč (druhé a třetí mohou získat 5 000 Kč a 3 000 Kč).

JAK NA TO?

Stačí se na webu (cete.pionyr.cz) v pravidlech podívat na vzorovou osnovu – během tvorby hry si ohlídat, aby v ní vše bylo – a pak ji po táboře doplnit o případné poznámky a ohlasy.

A to je všechno, hotovo, teď už je nutné jen hru do 10. prosince 2019 zaslat buď poštou (Pionýr, Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha1), nebo mailem (pionyr@pionyr.cz).

HRY PŘIHLÁŠENÉ V ROCE 2018

KANAFÁSEK (PIONÝRSKÁ SKUPINA PLEJÁDY ŠTERNBERK)

Hra pro rodiny, které na tomto táboře soutěží proti sobě jako oddíly. Námětem je kniha Kanafásek od Galiny Miklínové, která vypráví o přátelství a společných zážitcích chlapce a oživlé peřiny jménem Kanafásek. Hra se proto nese v duchu spaní (např. jako kostýmy jsou užívána pyžama) a snů, obsahuje ale řadu různorodých aktivit a dává hodně prostoru pro fantazii a tvoření.

KDO PŘEŽIJE MRTNÍK (PIONÝRSKÁ SKUPINA ŠVERMOVÁČEK)

Jak název napovídá, inspirací pro hru byla známá televizní reality show, ve které mají soutěžící za úkol přežít s málem vody, jídla a vůbec všeho na ostrově. Jsou rozděleni do kmenů, které spolu soupeří. Tábor je samozřejmě přizpůsobený dětem. Kromě dovedností pro přežití jsou součástí hry soutěže o imunitu a také kmenové rady.

VIKINGOVÉ (PIONÝRSKÁ SKUPINA TULÁCI KLATOVY)

Příběh hry vypráví o vikingských klanech, které žily kdysi dávno na dalekém severu – a často mezi sebou zuřivě bojovaly o moc, slávu a bohatství. K Vikingům samozřejmě patří legendy, dobří i zlí bohové, daleké výpravy po moři nejen za poklady, ale také za objevy.

**NEPROPÁSNĚTE LETOS
PŘÍLEŽITOST SOUTĚŽIT
TAKÉ. PŘIHLASTE SVÉ
HRY DO 10. 12. 2019.
VÍCE NA CETE.PIONYR.CZ**

NA SLOVÍČKO S JIŘÍM ZAJÍCEM

Jméno Jiří Zajíc není mnoha čtenářům Mozaiky Pionýra neznámé, ať už se s ním setkali v souvislosti s Junákem, Českou radou dětí a mládeže anebo třeba projektem Brána k druhým. Povídali jsme si s ním kromě již jmenovaného také například o médiích či o spolupráci neziskovek a státní správy.

Byl jste u jednání v době, kdy se rodila Česká rada dětí a mládeže. Čtyři roky též jako ředitel kanceláře, štafetu jste přebíral od pionýra. ČRDМ vloni oslavila 20. narozeniny. Šel byste do jejího vytváření znovu? Přece jen šlo o hodně nesnadný (ba i bolestný) proces... Bylo pro vás v její aktuální historii nějaké opravdu velké zklamání? V čem naopak vidíte její největší přínos?

Vytvoření takové struktury, jakou se stala Česká rada dětí a mládeže, bylo naprosto nezbytné, pokud se oblast dětí a mládeže měla dostat z velmi nevýhodného postavení, do něž ji odsoudily politicko-ekonomické procesy první poloviny 90. let. Lapidárněji řečeno: pro tehdejší hlavní „kormidelníky“ děti a mládež byly naprosto podružnou záležitostí. To se projevovalo nejen v dotační politice a pravidlech, které tam tito lidé nastavili (například nešlo používat dotace na zajištění nezbytných profesí ani na ústředí a na mezinárodní aktivity), ale i v tom, že prakticky všechny soudní spory, které se týkaly postsvazáckého majetku (tedy původně majetku tradičních spolků), končily nikoliv u sdružení dětí a mládeže, ale u těch, kteří si dokázali dobře zaplatit protřelé právníky.

Po tomhle delším úvodu tedy odpovídám: Jasně, že bych šel do toho znovu. Včetně těch bojů, které jsme museli uvnitř Junáka vybojovat. Myslím, že žádná jiná organizace s tím neměla tak velké potíže. Jenomže ve výsledku se to skautům mnohokrát pozitivně vrátilo. Jednak se díky ČRDМ přece jen dostali ze své izolace, jednak i ostatní organizace doufám pochopily, že se skautů nemusí obávat a že můžou naopak být jejich dobří parťáci. A skauti mohli vidět, co všechno kvalitního se děje jinde, a taky se něco přiučit. Navíc díky ČRDМ se dosud dá tábořit způsobem, který je pro všechny naše spolky úplně zásadní. Zklamání z ČRDМ si nevybavuji žádné. Zklamali mě někteří lidé, hlavně samotní skauti, kteří nebyli schopni překročit vlastní stín.

Působil jste v Českém rozhlasu, prošel jste jako člen Radou ČT a pracoval i pro

Radu pro rozhlasové a televizní vysílání, tak se musíme zeptat. Jaký je váš pohled/názor na nářky, že dlouhodobá výchovná práce s dětmi a mládeží je mediálně nezajímavá a bez senzace (která ovšem může být klidně negativní), takže vlastně není o čem psát či vysílat?

Prvoplánově vzato činnost našich spolků skutečně moc mediálně atraktivní není (vyjma těch průšvihů). Ale jednak jsme si jako Junák ověřili, že když se tu systematicky dlouhodobě oblasti komunikace s veřejností věnuje pár schopných lidí (samozřejmě profesionálně na plný úvazek), tak to časem výsledky má. Zrovna jsem se koukal nedávno na archiv České televize a tam je asi deset dokumentů jen o skautech. Samozřejmě, že my v tom máme poněkud lepší startovní pozici, než některé jiné spolky.

A pak je tu svět internetu, zvláště platforma YouTube nabízí takové možnosti, o kterých se ještě před 10 lety málokomu snilo. Když i docela stupidní videa dokáží přitáhnout desetitisíce ba statisíce sledovatelů, tak pěkně udělaná videa o naší činnosti mají jistě velkou šanci. Navíc si myslím, že dnes už ani tak nepotřebujeme dostat do oddílů nějaká další kvanta dětí (alespoň v řadě skautských je už rok dva stopstav), ale potřebujeme lidi na vedení. A tam jde spíš o osobní kontaktáž, než o „mediální masáž“.

Máte bohaté zkušenosti z neziskovky a i ze státní správy (Národní institut

dalšího vzdělávání MŠMT). Kde vidíte rezervy ve vzájemné komunikaci a spolupráci těchto dvou světů?

Tyhle dva světy se zatím velmi málo propojovaly. Jistě podstatnou roli v tom hrála a dosud hraje nedůvěra. Navíc na straně státní správy – zejména Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byla a je mládež (kam naše spolky tematicky spadají) pořád popelkou. Na tělovýchovu jde pravidelně 6 až 10x víc prostředků než na „mládež“. Poté, co nesmyslně Nečasova vláda z iniciativy dnes už sotva komu povědomé Karolíny Peak zrušila Národní institut dětí a mládeže, ztratil se na straně státu přirozený partner pro naši činnost. Tehdejší ministr ŠMT Petr Fiala na poslední chvíli aspoň část agendy převedl do Národního institutu pro další vzdělávání, ale systémově je to dost komplikované. To, nač v NIDM bylo několik desítek lidí, je v NIDV malá skupinka tří čtyř. Určitou naději skýtá nový projekt Propojování formálního a neformálního vzdělávání (kde působím jako odborný garant), v němž neziskovky pracující s dětmi a mládeží vypracovávají ve spolupráci s aktivními učiteli programy, které se dají využít jak ve škole, tak mimo ni. Jinak NIDV pravidelně nabízí některé vzdělávací kurzy atraktivní i pro naše spolky (navíc za velmi slušných finančních podmínek), o něž je ovšem právě ze strany těch našich spolků dost malý zájem.

Není tajemstvím, že jste aktivním skautem... Jak je dnes ve skautingu vnímán Pionýr? Zanedlouho to už bude třicet let, kdy tyhle spolky působí vedle sebe.

Docela by mě mrzelo, kdyby to tajemstvím bylo. © Ke skautingu se v naší zemi hlásí několik spolků. Junák – český skaut se svým 61 tisícem členů je ovšem zdaleka nejviditelnější (ostatní organizace mají většinou jen stovky členů a vůči Pionýru zamrzly před 30 lety). Pro Junák jako organizaci je Pionýr důležitým partnerem pro vytváření příznivých podmínek k činnosti s dětmi a mládeží. Bez spolupráce těchto dvou organizací by se vlastně nic podstatného tady neprosadilo. Ti z nás skautů, kteří se navíc dokáží podívat na tuto oblast

„nestranicky“, tak jsou rádi, že tu Pionýr je, protože je schopen nabídnout kvalitní podporu pro dospívání dětí a mladých lidí, které bychom my, skauti, ale i jiné nám podobné spolky, nezachytili. Na místní úrovni pak samozřejmě záleží na lidech z obojí strany. Někde dokážou táhnout za jeden provaz (myslím, že je škoda, že skončila Bambiriáda; mimo Prahu tohle dokázala často odstartovat), někde si nepřekážejí a respektují se a někde holt se to ještě tu a tam nenaučili. Někdy z důvodů historických, ale dnes hlavně osobních. Každopádně ten, komu jde o budoucnost dětí a mladých lidí, musí chápat, že tyhle dvě organizace jsou na jedné lodi.

V čem vidíte vy dnes odlišnosti mezi našimi spolky? Často se nás na to ptají novináři i lidé na akcích pro veřejnost, tak nás zajímá, jak byste odpověděl vy, coby skaut i novinář.

Tohle je jediná otázka, kde jsem nad odpovědí musel delší dobu přemýšlet. Nakonec mi vyšly takové čtyři odlišnosti. První je vztah k historii a tradicím. Pro skauting je tohle trvalým zdrojem inspirace a hrdosti

(myslím oprávněné, byť by se tam také našly méně podařené záležitosti). Pionýr, jak ho vidím, se sice hlásí k určité tradici, zejména Pionýr z let 1968-70, který pod vedením Oldřicha Kryštofka stál věrně po boku Junáka a byl spolu s ním v roce 1970 zrušen. Ale z praktického hlediska je Pionýr po roce 1990 novou organizací, která si své skutečné tradice, které by žily v oddílech, teprve vytváří. Druhou odlišností, do určité míry související s tou předchozí, je jasné začlenění Junáka v mezinárodním skautském hnutí. To je největší výchovné celosvětové hnutí a to samozřejmě dodává i té naší výchově určitou váhu. Autorita oddílových vedoucích nestojí jen na jejich osobních kvalitách, jsou též reprezentanty celosvětové skautské komunity, která nabízí osvědčený základ i nástroje k jeho uplatňování v životě kluků a holek, a to i v dospělosti. Na to navazuje ten třetí rozdíl. Skauting stojí na třech principech, z nichž ten první odkazuje k transcendentnímu přesahu. Ten nemusí být chápán křesťansky, ale musí být nějak ve výchově tematizován. V Junáku je to služba nejvyšší Pravdě a Lásce (doufám, že

v tom hned slyšíte jak mistra Jana Husa, tak Václava Havla). Pionýr má kvalitní ideovou základnu ve svých sedmi ideálech, ale nemyslím si, že by se s nimi ve vzdělávání vedoucích i v oddílovém životě nějak systematicky pracovalo. Je to zcela na osobním přístupu vedoucího. A konečně je Pionýr pružnější v práci s nečleny. Dělá tábory a jiné akce pro veřejnost, což mezi skauty je neběžné. Tady se do budoucna budeme muset nejspíš něco přiučit. ☺

ptal se Jakub

PIONÝR VE VĚŽI – VERNISÁŽ

V pondělí 25. února odpoledne proběhla v pražské Jindřišské věži vernisáž výstavy Pionýr ve věži, která tu bude k vidění do 7. 4. Hosty skromného setkání byli například novináři (zastoupen byl i Český rozhlas), zástupci České rady dětí a mládeže i Pionýra. Všechny přivítal předseda Pionýra Martin Bělohávek spolu s kastelánkou Jindřišské věže paní Dolčí.

Po přestřižení pásky si přítomní mohli projít výstavu, která nabízí snímky ze soutěže Clona (Pionýrský Sedmikvítek), výběr fotek z naší činnosti i výtvarné práce z různých materiálů, obrázky či komiksy, které jsou také dílem soutěžících Pionýrského Sedmikvítku. Návštěvníci si tu také mohou zahrát hru o drobné ceny.

V době výstavy mají pionýři vstup do Jindřišské věže se slevou: děti do 15 let 40 Kč, studenti 64 Kč (sleva ze základního vstupného 20 %). Stačí, když u pokladny řeknete heslo: PIONÝR.

Partnery výstavy jsou Jindřišská věž a Foto Škoda, děkujeme. ☺

PLÁNOVÁNÍ...

V dnešním povídání jsem se nechal inspirovat ohlasy na seriál „Plánování“. Nebyly nijak konfrontační, některé byly spíše skeptické – je to vůbec reálné? Jiné pochvalné – nabízím některé méně tradiční pohledy. Zazněly i výhrady o přílišném zahledění do stanovování cílů... a neustálém připomínání téhož, stejně jako o přílišném opakování známých věcí. Pro mne je hlavní, že seriál přinejmenším přispívá k zamyšlení, což zase není tak málo. Každopádně z odezev vyplynula následující témata.

OPAKOVÁNÍ

Ano. Oddílový život je každoročním opakováním běhu událostí. Přístupy k tomuto všednímu cyklu mohou být dva:

- Kolovrátkový – neboli stále do úmoru se opakující.
- Tvůrčí – vnímající běh oddílového života jako spirály (s vědomím, že lze začít i spirálový sešup).

Obě pojetí se nabízejí zcela přirozeně a jde jen o postoj každého vedoucího, jaký využívá. Přitom mám odpozorovanou zkušenost, že ani zdánlivě méně vhodný, protože pasivní, onen kolovrátkový přístup nemusí znamenat úpadek oddílové činnosti. Prostě (v nějakých, možná i proměnných cyklech) se opakují vyzkoušené a funkční postupy a činnost běží. Upřednostňovaný, protože aktivní, je ovšem přístup druhý: protože z pionýrského pohledu jde přece o stále nová dobrodružství a další výzvy. Jenže připustíme, že neustálé hledání může být i únavné, a ve vypjatějších fázích osobního života i nereálné. Třebaže se o něj vedoucí může podělit s instruktory či svým zástupcem.

A mám-li volit mezi tím, zda sáhnout občas i k nějakým vyzkoušeným věcem a ne jen stále hledat a být v záprahu na 120%, klidně připustím, že zvolnění tempa je lepší než infarkt. (To myslím obrazně, ale vlastně i trochu fakticky.) A potvrdila mi to naprostá většina vedoucích majících za sebou několik desetiletí stálé poctivé oddílové práce.

VÝHODY PLÁNOVÁNÍ

Zde budu, připouštím, nosit dříví do lesa, neboť (znovu) zopakují, že plánování je rozhodně lepší než stálá improvizace (ostatně i méně vyčerpávající, to je ověřená zkušenost!). Je pořád lepší mít tradiční plán, povětšinou složený ze dvou částí,

- časového harmonogramu schůzek, výprav, táborů a případných dalších akcí
- a na něj navazujících dílčích konkrétních plánů (které někdy vznikají s půl/ročním předstihem, jindy cestou na za chvíli začínající schůzku)

než vést činnost bez alespoň základních not. Přesto má takový plán jednu nepřehlédnutelnou slabinu: soustředí se více na posloupnost dění než na jeho obsah. Proto jím obtížně naplníme své krásné a velké sny, co všechno bychom chtěli dětem předat. A čas od času vede k všeobecné únavě, snižujícímu se zájmu a úbytku členů.

Jde tak – hovořím-li o výhodách plánování – o protimluv? Že se uplácujeme až k nechuti? Prosím, nechtejte mne za slovíčko, protože tak to nemyslím. Chci jen říci, že čas od času je dobré zkusit se zamyslet a udělat věc jinak – než podle výše popsané struktury plánu. Jakkoli není úplně špatná.

JAK OBČAS VYBOČIT Z PLÁNOVACÍHO STEREOTYPU?

Třeba jenom tak, že (alespoň) s instruktory sepíšeme na velké archy papíru náměty naplňující naše výchovné zaměření (cíle ☺) a ty potom nabídneme – družinám, či se o nich ještě poradíme i s dětmi. A z nich potom sestavíme plán. Dbáme přitom, aby:

- nabídka byla dostatečně pestrá a rozmanitá;
- byla bezpečná;
- byla přiměřená pro věk dětí či pro věkovou různorodost;
- nabízela aktivity pro celý oddíl, i jednotlivé členy, ideálně i pro družiny (či hrací jednotky hry);
- byla opravdu všestranná, a nepřevažovaly aktivity např. sportovní...

Nebo zkusme sestavit jeden plán spíše podle ročních období – protože rok může být někdy příliš dlouhá doba na podrobné plánování a měsíc zase příliš krátký čas na přípravu a sladění kvalitnějších a dlouhodobějších aktivit. Zkrátka jednou za nějaký čas si rok rozdělit na tři až čtyřměsíční bloky (prakticky odpovídající ročním obdobím). Tento přístup nám nabídne například přirozenější možnost určit si, na co klást v jednotlivých cyklech důraz, či operativně, ale přece jenom s podporou jisté delší časové vize než měsíc, reagovat na nastalé situace, ať již v oddíle – změna atmosféry, výchovný problém... ale i třeba plynoucí z osobního života vedoucího. Následující časový blok se tak dá rozumně přiohnout nastalé potřebě.

Nabízejí se ještě i jiné možnosti, ale o nich zase někdy jindy. Vždy ovšem platí, že pomocnou ruku nabízejí „Výpravy za poznáním“ – naše výchovné programy.

NÁŠ ZÁKLADNÍ CÍL

V samém závěru opět připomenu, že při tom všem nikdy nesmíme pustit ze zřetele náš základní cíl: s dětmi nepracujeme náhodně – oddílová činnost vždy k něčemu směřuje a rozhodně platí, že děti se při činnosti nejen baví, ale i poznávají, rozvíjejí se – učí. A to je i naše velká odpovědnost.

Martin

PIONÝRSKÁ NORMALIZACE

Tento článek je o PO SSM v 70. a 80. letech, což může být citlivé téma. Někteří ze současných pionýrů tuto dobu zažili a pracovali v PO. Je důležité vzít v potaz, že jde o práci s lidmi, která je vždy odvislá od lidí, kteří ji řídí a kontrolují. Zkušenosti z tohoto období se různí. Víme o oddílech, které nosily zelené kroje a jako oddílový šátek běžně používaly barevný a červený jen na slavnostní příležitosti a nepatřily pod žádnou školu. Ale také bylo mnoho těch, co pracovaly formálně, pod školou a striktně se řídily pravidly.

SJEDNOCENÍ

Vraťme se do roku 1970. V září Pionýr ukončil činnost a skupiny, které chtěly pokračovat, se přeregistrovaly do PO SSM. Stejně skončily další dětské organizace nebo jejich jednotky.

Členové orgánů byli postupně nahrazeni stranickými kádry nebo jejich kamarády, kteří se vždy před schůzí příslušného orgánu dohodli, co po nich nadřazená stranická jednotka žádá. To pak prosadili (mnohde přes odpor a po dlouhých průtazích). Výsledkem bylo pečlivé plnění požadavku ÚV KSČ na jednotnou dětskou organizaci.

Sama PO SSM nevypadala zprvu tak beznadějně jako stará PO ČSM. Měla mít podle stanov SSM mnohem více volnosti a samostatnosti. Postupně se ukázalo, že to byl jen planý slib, podřízenost byla zcela jasná.

Mnohé oddíly hledaly útočiště jinde. Moc možností jim nezbylo. Hlavní byly turistické oddíly při sportovních družstvech. To ale nebylo v souladu s požadavkem KSČ, a tak vznikl mimo jiné i článek otištěný v Mladé frontě 6. 10. 1970 – výzva bývalých činovníků Junáka (včetně Rudolfa Plajnera, náčelníka Junáka zvoleného v roce 1968) oddílům, aby nepokračovaly nelegálně v činnosti a registrovaly se v PO SSM a nikde jinde.

ZPĚT DO NÁRUČÍ SVAZU A ŠKOLY

PO SSM se tedy opět stala organizací pod SSM bez právní subjektivity. Opět bylo členství v ní omezeno do 15 let a všichni vedoucí museli být přímo členy SSM. Opět se začaly zřizovat skupiny pod školami, ovšem už bez likvidování všech neškolních

(přestože musely stále čelit určitému tlaku). Opět tu byl požadavek na masovost. Nikdy se nepodařilo dosáhnout 100% zastoupení, ale i tak měla v roce 1977 PO SSM 1 274 000 dětských členů a fungovalo v ní 158 927 pionýrských pracovníků. (Jeden pracovník na osm dětí.) PO se však poučila z některých chyb. Vytvořila propracovaný výchovný systém, který udával základní rámec i nabídkovou činnost. Také fungoval vzdělávací systém vedoucích.

TŘI STUPNĚ VÝCHOVNÉHO SYSTÉMU PO SSM

Výchovný systém PO SSM se skládal ze tří stupňů, první byl povinný pro všechny oddíly, druhý byl určen pro zaměřené oddíly a třetí pro nadšené jednotlivce.

O prvním stupni píše Pionýrská encyklopedie: „Jejich smysl spočívá v zabezpečení jednotného ideově výchovného působení na členy PO SSM a ve sjednocení požadavků na jejich činnost. Každý pionýr má považovat splnění důkazů příslušného plamene nebo cesty za čestnou povinnost.“ Pro nejmladší – jiskry byly určeny Zvířátka a Tři plamínky, pro mladší pionýry Pionýrské plameny a pro starší pionýry Pionýrské cesty.

Druhý stupeň byly Zájmové odznaky pro oddíly. Encyklopedie píše: „Oddíl má právo sám se rozhodnout pro plnění některého ze zájmových odznaků.“ Odznaky byly kromě jednoho rozděleny na dva stupně pro mladší a starší. Zaměřené oddíly mohla být: Mladý technik 1+2, Mladý přírodovědec 1+2, Mladý umělec 1+2, Mladý turista 1+2, Mladý sportovec 1+2, Mladý obránce vlasti 1+2 a Praktická dívka.

Třetí stupeň tvořily odbornosti pro jednotlivce. Z Encyklopedie: „Smyslem těchto odznaků odbornosti je podchycení, rozvoj a uplatnění speciálních zájmů dětí v jednotlivých oborech vědy, techniky, sportu, turistiky a brannosti.“ V pěti kategoriích bylo 53 odznaků. Kategorie a počet odznaků v kategorii: Politickovýchovná 7, technická 9, přírodovědná 12, kulturně umělecká 10, sportovní a turisticko-branná 15.

Encyklopedie na závěr dodává: „Rozšiřující nástavba nesmí být prováděna na úkor všestranné výchovy, především však ne na úkor ideově politického působení PO SSM na děti.“

KROJE

Kroj předepsaný pro děti změnil barvu z bílé (PO ČSM) na světle modrou. Dále byl doplněn nášivkami a odznaky za dosažené stupně výchovného systému. Zelený kraj zůstal téměř bez nášivek a byl veden jako „Oblečení pionýrů do přírody“, později i jako „pracovní oblečení“.

VŠE DĚTSKÉ JE PIONÝRSKÉ

Mimo PO SSM se vyskytovaly i další subjekty a věci, které měly v názvu „pionýrské“. Předně Domy pionýrů a mládeže (DPM) a pionýrské tábory ROH. Obě instituce si vypůjčily slovo „pionýrské“ částečně neprávem. Neměly totiž přímou souvislost s pionýrskou činností, nezastřešovala je PO SSM, ale v prvním případě SSM a v druhém místní odborové organizace. Pro toto pojmenování ovšem mohly být dva kladné důvody. Předně, na většině táborů byli a do většiny kroužků jistě chodili pionýři. Pokud by nastalo členství všech dětí, dalo by se položit rovnítko mezi dítě a pionýr. Co se týče DPM, zastřešoval je SSM a vzhledem k tomu, že stejně tak zastřešoval PO, která nebyla samostatnou organizací, těžko mohla protestovat. Podobně blízko stála PO k pionýrským táborům ROH. Díky spolupráci odborů a SSM byly do táborů nabídkově zavedeny výchovné programy PO Cesty a Plameny a školení vedoucích v zařízeních PO. Jisté spojení tu tedy bylo. Podobně se vyskytovaly různé věci a hračky, které v sobě slovo „pionýr“ obsahovaly. Prostor byl pionýry přehlcen a „pionýrské“ bylo „kde co“. To je jedna z věcí, se kterou se budeme potýkat dodnes.

Radovan Mlejnek

JAK JSME (NE)PACHTILI

§ Můj dlouholetý kamarád Miloš, oddílový vedoucí, se se mnou podělil o skutečně „právní“ zážitek: objevil nádherně situovanou louku poblíž středně velkého městečka, ovšem oddělnou přirozenou hranicí v podobě lesíka a potoka. Zjistil vlastníka, na louku zašli, Miloš vysvětlil prostorovou dispozici tábora a ujednal s ním nájem na celý červenec. Za 14 dnů se s celým oddílem vrátil, aby naplánovali rozmístění táborových staveb a zaplatili nájemné (3 000 Kč) proti potvrzení o nájmu louky na červenec a o zaplacení celého nájemného.

V druhé polovině června, když měla začít stavba tábora, čekalo Miloše překvapení: celá louka byla zarostlá téměř do pasu. Malí pionýři by tak byli k nenalezení. V městečku se poptal, kdo by mu s tím pomohl a jeden z místních zemědělců p. Horáček mu nabídl, že louku poseká výměnou za seno, které bude táborníky vysušeno. Jak bylo řečeno, tak se stalo. Asi v polovině tábora Miloše navštívil vlastník louky, a s neskrývaným rozladěním vytýkal, že něco takového si nedohodli, že louku mají v pronájmu, ale že nebylo dohodnuto „obchodování“ se senem. Vlastník se totiž při návštěvě místního hostince dozvěděl, jaký výhodný obchod udělal pan Horáček: za prosté posečení louky se mu dostalo, díky práci osazenstva tábora, několika metrů kvalitního sena. Miloš na to, že neudělal nic špatného, že jen upravil louku na tábořiště. Majitel ovšem

ilustrace J. Dostál

kontroval tím, že se měli v první řadě obrátit na něj a že nejvíce mu vadil „ten obchod“. Že se byl poradit s právníkem: když byl sjednaný nájem, tak louku bylo možné jenom užívat, pokud ale z louky bylo odstraněno to, co se stalo senem, a s tím bylo poté „obchodováno“ (výměna věci – sena – za služby je také obchod), jedná se fakticky o tzv. pacht. Nájemce věc (zde pozemek – louku) může jen používat, ale nesmí z ní „těžit“. Miloš, jsa právní laik, se omluvil a přislíbil návrh vypracování. Poradil se s advokátem, který mu

vlastníkům výklad potvrdil. Miloš se nakonec s vlastníkem dohodl na tom, že „hřích“ bude kompenzován podzimní výpomocí při úklidu vlastníkovy lesa a jak bylo dohodnuto, tak se stalo. Mohlo to ovšem také dopadnout jinak: přestupkovým řízením a třeba i soudním sporem, to podle ceny sena.

Nájmu a pachtu jsme se na těchto stránkách věnovali, v teoretické rovině, v r. 2012, ale spíše v rovině obecnější. Není proto na škodu si připomenout, že podle nájemní smlouvy pronajímatel přenechává, za nájemné, nájemci věc k dočasnému užívání. Pacht naproti tomu znamená, že propachtovatel (svého druhu pronajímatel) přenechává pachtýři věc k dočasnému užívání **a požívání** a pachtýř se zavazuje platit pachtovné (tedy fakticky něco jako „nájemné“) nebo poskytnout poměrnou část výnosu z věci. Požíváním se nerozumí „konzumace“ ☺ ale právo nájemce (pachtýře) společně s užíváním věci i brát z ní plody a užitky (např. sklízet travní přírůstek, sklízet ovoce apod.) a nabývat k nim vlastnictví. Posekaná tráva a z ní vzniklé seno tedy po právu náleželi pronajímateli: pionýrská skupina totiž nepachtovala, ale jen se se senem pachtila.

Závěrečná rada: při sjednávání nájmu tábořiště na takové situace pamatujte dohodou o tom, komu patří posekaná tráva, případně pokácené stromy (i náletové).

Michal Pokorný

advokát, právní zástupce Pionýra

TVOŘIVOST

Byl jsem se na jednání Sekce pro rozvoj výchovných programů. Pracovní tým nese možná trochu strašidelné pojmenování, ale oč může působit hrozivěji, o to příjemnější pobyt to byl. A přitom hooóódně pracovní – úkoly se tam rozdávaly, jen to litalo (taky jsem si nějaký odnesl), ale přesto jsem měl pocit laskavosti a tvořivosti. Nabíjelo to, jako kvalitní zdroj energie.

Jo, jiná věc je, že to s sebou nese práci, která se netýká pouze vlastního oddílu... Jenže,

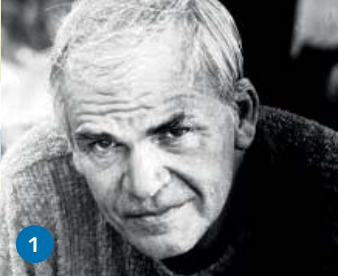
Přál bych to zažít, každému. Protože onen pocit možnosti podílet se na tvorbě něčeho nového a užitečného a ověřování si dovednosti překonávat překážky či obtíže – to je k nezaplacení.

produkty téhle party, se kterou se fakt stojí za to kamarádit, ovšem mají ještě jednu vlastnost: Občas také chtějí, aby s nimi tvořili ☺ i ti ostatní. A zde občas narážíme. Je pro mne někdy k nepochopení – jak tvůrčím způsobem někteří umějí pracovat s dotacemi, ale uplatnit stejnou nápaditost při využití některých programových námětů, mám nyní na mysli například odborky, jakoby mnozí čekali buď na pokyn (žádné

nařízení nepřijde!) a nebo na to, až to někdo – jak se říká – přezvýká do podoby: uchopím a uskutečním. Což sice v mnoha případech jde – ale ne vždy, občas musíme tenhle zvyk zkusit změnit a jen nečekat.

Přijde mi, že ač to jindy umíme opravdu skvěle, někdy vyčkáváme tak dlouho, že i dobré nápady skončí zapomenutí v čekárně. A to je škoda. Nemyslíte?

Martin

1

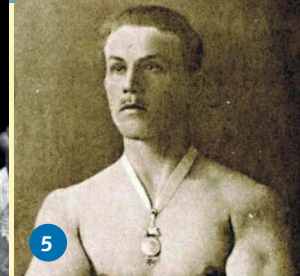
2

3

4

5

1. 4. 1809 se narodil ruský spisovatel Nikolaj Vasiljevič Gogol (Revizor, Mrtvé duše, Petrohradské povídky atd.).

1. 4. 1899 byl v Olomouci zahájen provoz elektrické tramvaje.

1. 4. 1929 se narodil spisovatel Milan Kundera (Žert, Směšné lásky, Nesnesitelná lehkost bytí atd.). (obr. 1)

1. 4. 1959 založil izraelský premiér David Ben Gurion tajnou službu Mossad.

2. 4. 1899 se narodil britský biochemik Robert Hill, který významně přispěl k pochopení fotosyntézy.

2. 4. 1939 se narodil americký zpěvák, skladatel a muzikant Marvin Gaye. Na začátku 70. let byl nejlépe placeným muzikantem černé pleti v USA. (obr. 2)

4. 4. 1949 byla založena Severoatlantická aliance (NATO). Tento vojenský pakt má momentálně 29 členských států, jedním z nich je i Česká republika.

4. 4. 1969 se na protest proti normalizační politice v Jihlavě upálil komunistka Evžen Plocek.

5. 4. 1949 se narodila Judith Resniková, americká astronautka, čtvrtá žena v kosmu. (obr. 3)

7. 4. 1929 se narodil televizní režisér Jiří Bělka, jeden z průkopníků televizního dramatického vysílání v Československu.

7. 4. 1939 se narodil americký filmový scenárista, režisér a producent Francis Ford Coppola (Kmotr, Apokalypsa a mnoho dalších).

7. 4. 1939 (druhá světová válka) Itálie napadla Albánii.

7. 4. 1944 se Rudolfu Vrbovi a Alfrédu Wetzlerovi podařilo utéct z koncentračního tábora Auschwitz-Birkenau. Zpráva, kterou po útěku napsali, se stala jedním z nejdůležitějších dokumentů informujících o nacistických koncentračních táborech.

8. 4. 1929 se narodil belgický písničkář Jacques Brel.

9. 4. 1959 se narodil Peter Nagy, slovenský zpěvák, skladatel, textař, producent a fotograf.

9. 4. 2009 jmenoval český prezident Václav Klaus stávajícího předsedu Českého statistického úřadu Jana Fischera premiérem a pověřil ho sestavením nové vlády poté, co vláda Mirka Topolánka ztratila důvěru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v průběhu českého předsednictví EU.

10. 4. 1829 se narodil zakladatel a první generál Armády spásy William Booth.

12. 4. 1944 se narodil český zpěvák, kytarista a básník Karel Kryl hlavní představitel protikomunistického protestu. (obr. 4)

13. 4. 1939 se narodil irský spisovatel Seamus Heaney, nositel Nobelovy ceny.

13. 4. 1974 se narodila zpěvačka Marta Jandová.

14. 4. 1959 se narodil zpěvák Vlasta Redl.

15. 4. 1949 vzniklo v Praze Státní nakladatelství dětské knihy (SNDK), o 20 let později přejmenováno na Albatros.

16. 4. 1899 se narodil československý vzpěrač Jaroslav Skobla, který získal zlato na OH v roce 1932. (obr. 5)

16. 4. 1919 byl v ČSR přijat zákon o pozemkové reformě (tzv. záborový zákon), kterým stát zasáhl do vlastnictví zejména zemědělských pozemků.

16. 4. 1919 Proběhlo další rozšíření Brna o 23 okolních obcí, čímž vzniklo tzv. Velké Brno.

17. 4. 1959 se narodil britský herec Sean Bean (např. Pán prstenů, Hra o trůny a další), pozoruhodný tím, že jen málo jeho postav se dožije konce filmu...

18. 4. 1389 byl na Starém Městě pražském rozpoután židovský pogrom. Chudina vtrhla do ghetta, vydrancovala a vypálila obchody i domy a bylo vyraženo na 3 000 mužů, žen i dětí.

20. 4. 1889 se narodil německý nacistický vůdce Adolf Hitler.

20. 4. 1964 se narodil anglický herec Andy Serkis, který kromě klasických rolí propůjčuje svou mimiku (a někdy i hlas) mnoha animovaným postavám (King Kong, Glum, šimpanz Caesar v Planetě opic, nejvyšší vůdce Snoke). (obr. 6)

20. 4. 1999 došlo k masakru na Columbine High School – dva náctiletí studenti zastřelili 12 studentů, jednoho učitele, zranili dalších 24 lidí a následně oba spáchali sebevraždu.

22. 4. 1724 se narodil německý filozof Immanuel Kant.

22. 4. 1904 se narodil americký teoretický fyzik Robert Oppenheimer – „otec atomové bomby“.

22. 4. 1964 se narodila herečka Barbora Hrzánová. (obr. 7)

25. 4. 1939 se na stránkách komiksů poprvé objevil patrně nejpopulárnější superhrdina na světě, Batman.

26. 4. 1979 se narodila herečka Klára Issová. (obr. 8)

27. 4. 1849 přibyl Praze V. městský obvod: Židovské město – Josefov.

27. 4. 1904 se narodil divadelní a rozhlasový režisér Miroslav Dismán.

28. 4. 1789 vypukla na lodi Bounty vzpoura, která byla inspirací pro slavný film z roku 1962.

29. 4. 1899 překonal Camille Jenatton jako první člověk v automobilu rychlost 100 km/h. (obr. 9)

30. 4. 1344 povýšil papež Klement VI. pražské biskupství na arcibiskupství a založil v Litomyšli druhé české biskupství (po Olomouci). Tím se české země staly v církevních záležitostech nezávislémi na Němcích.

30. 4. 1789 byl George Washington jmenován prvním prezidentem USA.

30. 4. 1924 se narodil herec Ilja Prachař (kterého asi všichni známe mj. jako Trautenberka). (obr. 10)

PIONÝRSKÁ VÝROČÍ

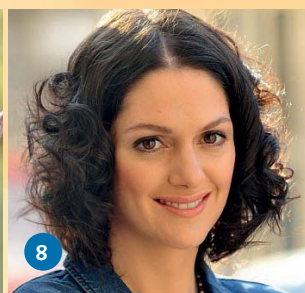
24. 4. 1949 vznikla Pionýrská organizace Junáka – první oficiální podoba pionýrské organizace u nás. Později byla přejmenována na Pionýrskou organizaci Československého svazu mládeže, která existovala do roku 1968, kdy se Pionýr osamostatnil od ČSM.

6

7

8

9

10

LOUČÍME SE SE ZIMOU

Každý rok patří první termíny jarních prázdnin zimním táborům. To není žádná slovní hříčka, jarky začínají už v únoru – a to je na horách ještě sněhu dost na svištění ze svahů i budování sněhuláků a dalších veleděl. K tomu ale patří i večery u kamen a hry s kamarády.

Na této fotostraně vdíte fotky od PS Šenov, PS Beroun-Závodí, PS Jitřenka Kdyně, PS Štáhlavy, a PS Veteráni Kladno